Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 11. novembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) – Reštriktívne opatrenia voči Iránskej islamskej republike – Nariadenie (ES) č. 423/2007 – Zmrazenie finančných prostriedkov osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré Rada Európskej únie označila za zúčastňujúce sa na šírení jadrových zbraní – Pojmy ‚zmrazenie finančných prostriedkov' a ‚zmrazenie hospodárskych zdrojov' – Možnosť uplatniť ochranné opatrenie na zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje – Pohľadávka predchádzajúca zmrazeniu finančných aktív a nesúvisiaca s iránskym jadrovým a balistickým programom"

Vo veci C-340/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) z 10. júla 2020 a doručený Súdnemu dvoru 24. júla 2020, ktorý súvisí s konaním:

Bank Sepah

proti

Overseas Financial Limited,

Oaktree Finance Limited,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora L. Bay Larsen, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, sudcovia J.-C. Bonichot a M. Safjan (spravodajca),

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Bank Sepah, v zastúpení: L. Vidal a J.-M. Thouvenin, avocats,

– Overseas Financial Limited a Oaktree Finance Limited, v zastúpení: P. Spinosi, avocat,

* Jazyk konania: francúzština.

– francúzska vláda, v zastúpení: J.-L. Carré, E. de Moustier a A. Daniel, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Bouquet a J. Roberti di Sarsina, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. júna 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 písm. h) a j) a článku 7 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 103, 2007, s. 1), článku 1 písm. h) a i) a článku 16 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 1), ako aj článku 1 písm. j) a k) a článku 23 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 961/2010 (Ú. v. EÚ L 88, 2012, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Bank Sepah, spoločnosťou so sídlom v Teheráne (Irán), a spoločnosťami Overseas Financial Limited a Oaktree Finance Limited so sídlom v štáte Delaware (Spojené štáty), ktorý sa týka možnosti uplatniť bez predchádzajúceho povolenia príslušného vnútroštátneho orgánu ochranné opatrenia na zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje v rámci reštriktívnych opatrení prijatých voči Iránskej islamskej republike.

Právny rámec

Medzinárodné právo

3 Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov (ďalej len „Bezpečnostná rada“) s cieľom vyvinúť tlak na Iránsku islamskú republiku, aby ukončila svoje jadrové činnosti predstavujúce nebezpečenstvo šírenia jadrových zbraní a vývoj nosičov jadrových zbraní, prijala 23. decembra 2006 na základe článku 41 kapitoly VII Charty Organizácie Spojených národov rezolúciu 1737 (2006), ktorou zaviedla viaceré reštriktívne opatrenia voči tomuto štátu.

4 Podľa bodov 2 a 12 tejto rezolúcie Bezpečnostná rada:

„2. V tejto súvislosti *rozhodla*, že Irán musí bezodkladne zastaviť svoje jadrové činnosti predstavujúce nebezpečenstvo šírenia…

…

12. *Rozhodla*, že všetky štáty musia zmraziť finančné prostriedky, ďalšie finančné aktíva a hospodárske zdroje, ktoré sa v čase prijatia tejto rezolúcie alebo neskôr nachádzajú na ich území a ktoré vlastnia alebo kontrolujú osoby alebo subjekty uvedené v prílohe, ako aj akékoľvek iné osoby alebo subjekty, ktoré sa podľa Rady alebo Výboru [pre sankcie] priamo podieľajú na jadrových činnostiach Iránu predstavujúcich nebezpečenstvo z hľadiska šírenia a vývoja nosičov jadrových zbraní, alebo ich podporujú, alebo osoby alebo subjekty, ktoré konajú v ich mene alebo

podľa ich pokynov, alebo subjekty, ktoré vlastnia alebo kontrolujú, aj nezákonnými prostriedkami…, a *okrem toho rozhodla*, že všetky štáty musia zabrániť tomu, aby ich štátni príslušníci alebo akékoľvek iné osoby alebo subjekty nachádzajúce sa na ich území poskytovali takým osobám alebo subjektom finančné prostriedky, finančné aktíva alebo hospodárske zdroje alebo im umožňovali ich využívanie v ich prospech.“

5 Rezolúciou 1747 (2007) z 24. marca 2007 Bezpečnostná rada zapísala Bank Sepah na zoznam subjektov zapojených do iránskeho jadrového programu alebo programu balistických rakiet, ktorých aktíva sa mali zmraziť.

Právo Únie

Spoločná pozícia 2007/140/SZBP

6 S cieľom vykonať rezolúciu 1737 (2006) Rada Európskej únie prijala spoločnú pozíciu 2007/140/SZBP z 27. februára 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 61, 2007, s. 49).

7 Odôvodnenia 1 a 9 tejto spoločnej pozície stanovovali:

„(1) Bezpečnostná rada… prijala 23. decembra 2006 rezolúciu č. 1737 (2006), v ktorej naliehavo vyzýva Irán, aby ihneď pozastavil určité činnosti v jadrovej oblasti citlivé z hľadiska šírenia a ktorou sa zavádzajú určité reštriktívne opatrenia voči Iránu.

…

(9) Rezolúcia BR OSN č. 1737 (2006) ďalej ukladá zmrazenie finančných prostriedkov, iných finančných aktív a hospodárskych zdrojov, ktoré patria, sú vo vlastníctve, držbe alebo pod priamou či nepriamou kontrolou osôb alebo subjektov, ktoré sa podľa Bezpečnostnej rady alebo výboru podieľajú na činnostiach Iránu v jadrovej oblasti citlivých z hľadiska šírenia alebo na vývoji nosičov jadrových zbraní, sú s nimi priamo spojené alebo ich podporujú, alebo osôb alebo subjektov, ktoré konajú v ich mene alebo podľa ich pokynov, alebo subjektov, ktoré vlastnia alebo spravujú, aj nezákonnými prostriedkami. Rezolúcia taktiež ukladá povinnosť, aby sa týmto osobám alebo subjektom alebo v ich prospech nedali k dispozícii žiadne finančné prostriedky, finančné aktíva ani hospodárske zdroje.“

8 Článok 5 ods. 1 tejto spoločnej pozície stanovoval:

„Všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré sú vo vlastníctve, držbe alebo pod priamou či nepriamou kontrolou:

a) osôb a subjektov uvedených v prílohe k rezolúcii BR OSN č. 1737(2006), ako aj ďalších osôb a subjektov, ktoré v súlade s odsekom 12 rezolúcie BR OSN č. 1737(2006) určila Bezpečnostná rada alebo výbor, takéto osoby alebo subjekty sú uvedené v prílohe I;

…sa zmrazia.“

Nariadenie č. 423/2007

9 Na základe spoločnej pozície 2007/140/SZBP Rada prijala nariadenie č. 423/2007, ktoré nadobudlo účinnosť 20. apríla 2007.

10 Podľa odôvodnenia 3 tohto nariadenia:

„Tieto [reštriktívne] opatrenia [zavedené spoločnou pozíciou 2007/140/SZBP] spadajú do rozsahu pôsobnosti Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, a preto sú na ich vykonanie v prípade Spoločenstva potrebné právne predpisy Spoločenstva, najmä ak sa má zaručiť ich jednotné uplatňovanie hospodárskymi subjektmi vo všetkých členských štátoch.“

11 Článok 1 písm. h) a j) tohto nariadenia stanovuje:

„Výlučne na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

h) ‚zmrazenie finančných prostriedkov‘ je zabránenie každému pohybu, prevodu, zmene, použitiu finančných prostriedkov, prístupu k nim alebo zaobchádzaniu s nimi akýmkoľvek spôsobom, ktorý by viedol k zmene ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, povahy, miesta určenia [určenia – *neoficiálny preklad*] alebo k inej zmene, ktorá by umožnila použitie týchto finančných prostriedkov vrátane správy portfólia;

…

j) ‚zmrazenie hospodárskych zdrojov‘ je zabránenie využívaniu hospodárskych zdrojov na účely získania finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb akýmkoľvek spôsobom, ktorý zahŕňa okrem iného ich predaj, prenájom alebo založenie [zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti – *neoficiálny preklad*]“.

12 Článok 7 tohto nariadenia stanovoval:

„1. Všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria osobám, subjektom a orgánom uvedeným v prílohe IV alebo ktoré tieto osoby, subjekty alebo orgány vlastnia, majú v držbe alebo kontrolujú, sa zmrazia. Príloha IV zahŕňa osoby, subjekty alebo orgány, ktoré v súlade s odsekom 12 rezolúcie BR OSN č. 1737 (2006) označila Bezpečnostná rada… alebo výbor pre sankcie.

…

3. Žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje sa priamo ani nepriamo nesprístupnia fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v prílohách IV a V ani v ich prospech.

4. Zakazuje sa vedomá a úmyselná účasť na činnostiach, ktorých predmetom alebo dôsledkom je priame alebo nepriame obchádzanie opatrení uvedených v odsekoch 1, 2 a 3.“

13 Podľa článku 8 nariadenia č. 423/2007:

„Odchylne od článku 7 môžu príslušné orgány členských štátov podľa internetových stránok uvedených v prílohe III povoliť uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak sa splnia tieto podmienky:

a) finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje podliehajú súdnemu, administratívnemu alebo arbitrážnemu zádržnému právu, ktoré vzniklo pred 23. decembrom 2006;

…“

14 Článok 9 tohto nariadenia stanovuje:

„Odchylne od článku 7 a za predpokladu, že platba, ktorú uskutočnili osoba, subjekt alebo orgán uvedené v prílohách IV alebo V, je splatná na základe zmluvy, dohody alebo záväzku, ktoré dotknutá osoba, subjekt alebo orgán uzavreli, resp. ktorý im vznikol pred dátumom, keď túto osobu, subjekt alebo orgán označil výbor pre sankcie, Bezpečnostná rada alebo Rada, môžu príslušné orgány členských štátov podľa internetových stránok uvedených v prílohe III za podmienok, ktoré uznajú za vhodné, povoliť uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak sa splnia tieto podmienky:

a) dotknutý príslušný orgán dospel k záveru, že:
   i) finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sa použijú na platbu, ktorú uskutočnia osoba, subjekt alebo orgán uvedené v prílohe IV alebo V;
   ii) zmluva, dohoda alebo záväzok neprispeje k výrobe, predaju, nákupu, prevodu, vývozu, dovozu, preprave ani použitiu tovaru a technológií uvedených v prílohách I a II a
   iii) platba nie je v rozpore s článkom 7 ods. 3;

b) ak sa uplatňuje článok 7 ods. 1, dotknutý členský štát oznámil tento záver a svoje rozhodnutie udeliť povolenie výboru pre sankcie a výbor pre sankcie voči tomuto postupu do desiatich pracovných dní od oznámenia nevyslovil námietky, a

c) ak sa uplatňuje článok 7 ods. 2, dotknutý členský štát oznámil tento záver svojho príslušného orgánu a jeho rozhodnutie udeliť povolenie ostatným členským štátom a Komisii najneskôr dva týždne pred udelením povolenia.“

15 Článok 10 tohto nariadenia stanovoval:

„1. Odchylne od článku 7 môžu príslušné orgány členských štátov podľa internetových stránok uvedených v prílohe III za podmienok, ktoré uznajú za vhodné, povoliť uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov alebo sprístupnenie určitých finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak sa splnia tieto podmienky:

a) dotknutý príslušný orgán dospel k záveru, že finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú:
   i) potrebné na zabezpečenie základných potrieb osôb uvedených v prílohách IV alebo V a potrieb ich nezaopatrených rodinných príslušníkov vrátane platieb za potraviny, nájom alebo hypotéku, lieky a zdravotnícku starostlivosť, zaplatenia daní, poistenia a poplatkov za verejné služby;
   ii) určené výlučne na zaplatenie primeraných poplatkov odborníkom a úhradu výdavkov, ktoré vznikli v súvislosti s poskytnutím právnych služieb, alebo

iii) určené výlučne na zaplatenie poplatkov alebo úhradu nákladov na bežnú držbu alebo správu zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov; a

…

2. Odchylne od článku 7 môžu príslušné orgány členských štátov podľa internetových stránok uvedených v prílohe III povoliť uvoľnenie alebo sprístupnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak dospeli k záveru, že tieto finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú potrebné na úhradu mimoriadnych výdavkov, pod podmienkou, že:

a) ak sa povolenie týka osoby, subjektu alebo orgánu uvedených v prílohe IV, dotknutý členský štát oznámil tento záver výboru pre sankcie a tento výbor ho schválil, a

b) ak sa povolenie týka osoby, subjektu alebo orgánu uvedených v prílohe V, príslušný orgán oznámil ostatným príslušným orgánom členských štátov a Komisii dôvody, na základe ktorých dospel k záveru, že by sa malo udeliť osobitné povolenie, a to aspoň dva týždne pred jeho udelením.

…“

16 Po prijatí rezolúcie 1747 (2007) Rada prijala spoločnú pozíciu 2007/246/SZBP z 23. apríla 2007, ktorou sa mení a dopĺňa spoločná pozícia 2007/140/SZBP (Ú. v. EÚ L 106, 2007, s. 67).

17 Komisia prijala nariadenie (ES) č. 441/2007 z 20. apríla 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 104, 2007, s. 28). Nariadením č. 441/2007 bola Bank Sepah zapísaná na zoznam uvedený v prílohe IV nariadenia č. 423/2007.

18 Dňa 25. októbra 2010 Rada prijala nariadenie č. 961/2010, ktorým bolo zrušené nariadenie č. 423/2007. Nariadenie č. 961/2010 bolo zrušené nariadením č. 267/2012.

19 Článok 1 písm. h) a i) a články 16 nariadenia č. 961/2010, ako aj článok 1 písm. j) a k) a článok 23 nariadenia č. 267/2012 sú v podstate totožné s článkom 1 písm. h) a j) a článkom 7 nariadenia č. 423/2007. Obchodné meno spoločnosti Bank Sepah bolo zapísané na zoznamy uvedené v prílohe VII nariadenia č. 961/2010 a v prílohe VIII nariadenia č. 267/2012.

Francúzske právo

Civilný exekučný poriadok

20 Článok L. 521-1 code des procédures civiles d’exécution (Civilný exekučný poriadok) stanovuje:

„Zabezpečovacie opatrenie sa môže týkať akéhokoľvek hnuteľného, hmotného alebo nehmotného majetku vo vlastníctve dlžníka. V dôsledku zabezpečovacieho opatrenia nemožno s majetkom nakladať. …“

21 Článok L. 522-1 tohto poriadku stanovuje:

„Veriteľ, ktorý nadobudol alebo vlastní exekučný titul, v ktorom je stanovená peňažná a vymáhateľná pohľadávka, môže navrhnúť predaj majetku, s ktorým nemožno nakladať, až do výšky svojej pohľadávky.“

22 Článok L. 523-1 tohto poriadku stanovuje:

„Ak sa zabezpečovacie opatrenie týka pohľadávky, ktorej predmetom je peňažná suma, nemožno s ňou nakladať do výšky povolenej súdom, alebo ak toto povolenie nie je potrebné, do výšky sumy, na ktorú sa zaistenie stanovuje. Zabezpečovacie opatrenie má účinky zálohu stanoveného v článku 2350 code civil [Občiansky zákonník].“

23 Článok L. 531-1 Civilného exekučného poriadku stanovuje:

„Sudcovským záložným právom sa zaisťuje nehnuteľnosť, obchodný majetok, akcie, podiely a cenné papiere.“

24 Článok L. 531-1 tohto poriadku znie:

„Majetok zaťažený sudcovským záložným právom je naďalej scudziteľný. Cena sa platí a distribuuje za podmienok stanovených dekrétom Conseil d’État [Štátna rada].

V prípade predaja cenných papierov zapísaných a spravovaných na účet oprávneného sprostredkovateľa sa však cena môže použiť na nadobudnutie iných cenných papierov, ktoré sa potom prevedú na predané cenné papiere.“

Občiansky zákonník

25 Článok 2333 code civil (Občiansky zákonník) stanovuje:

„Založenie je dohoda, ktorou záložca priznáva záložnému veriteľovi právo na prednostné uspokojenie jeho pohľadávky vo vzťahu k ostatným veriteľom z hnuteľného majetku alebo všetkého hmotného hnuteľného majetku, súčasného alebo budúceho.

…“

26 Článok 2350 tohto zákonníka stanovuje:

„Súdom nariadený vklad súm, zmeniek alebo cenných papierov alebo ich úschova, na účely záruky alebo zaistenia má za následok konkrétne určenie a prednostné právo v zmysle článku 2333.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

27 Rozsudkom z 26. apríla 2007 Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko) uložil spoločnosti Bank Sepah povinnosť zaplatiť spoločnostiam Overseas Financial a Oaktree Finance 2 500 000 amerických dolárov (USD) (približne 1 800 000 eur) a 1 500 000 amerických dolárov (USD) (približne 1 100 000 eur), spolu s úrokmi v zákonnej sadzbe odo dňa vyhlásenia rozsudku.

28 Po zaplatení čiastočných platieb, ku ktorým došlo v rokoch 2007 a 2011, požiadali Overseas Financial a Oaktree Finance 2. decembra 2011 ministre chargé de l’Économie (minister hospodárstva, Francúzsko), aby na základe článku 8 nariadenia č. 423/2007 povolil uvoľnenie zostávajúcej dlžnej sumy. Overseas Financial a Oaktree Finance podali žalobu o neplatnosť proti implicitnému zamietnutiu ich žiadosti na Tribunal administratif de Paris (Správny súd Paríž, Francúzsko). Tento súd túto žalobu zamietol rozsudkom z 21. októbra 2013.

29 Dňa 17. mája 2016 Overseas Financial a Oaktree Finance podali návrh na vydanie platobných rozkazov na účely exekučného predaja proti Bank Sepah ešte predtým, než sa 5. júla 2016 pristúpilo k prikázaniu pohľadávky a zaisteniu práv spoločníkov a cenných papierov do rúk francúzskej banky. Rozsudkom z 9. januára 2017 Tribunal de grande instance de Paris (Vyšší súd Paríž, Francúzsko), súd rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia, potvrdil tieto zaistenia, ako aj ich výšku, vrátane úrokov stanovených v rozsudku Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž) z 26. apríla 2007. Bank Sepah síce zastávala názor, že je povinná zaplatiť istinu súm, ktoré jej boli uložené, ale domnievala sa, že nie je povinná zaplatiť úroky, a preto napadla exekučné opatrenia na tomto exekučnom súde. Tvrdila, že nemôže byť povinná platiť úroky, keďže nemohla splácať svoj dlh v dôsledku vyššej moci vyplývajúcej zo zmrazenia jej majetku na základe nariadenia č. 423/2007, čo viedlo k narastaniu úrokov.

30 Keďže uvedený exekučný sudca túto argumentáciu zamietol, Bank Sepah podala odvolanie. Rozsudkom z 8. marca 2018 Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž) zamietol toto odvolanie z dôvodu, že dočasná nedostupnosť finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov spoločnosti Bank Sepah nemala vplyv na úroky.

31 Okrem toho tento súd uviedol, že na okolnosti prejednávanej veci sa uplatňuje päťročná premlčacia lehota a že nič nebráni spoločnostiam Overseas Financial a Oaktree Finance, aby predbežne prijali exekučné zaisťovacie úkony, ktoré by mohli toto premlčanie prerušiť. Keďže takéto úkony neboli vykonané pred vydaním platobných rozkazov 17. mája 2016, úroky, ktoré si mohli Overseas Financial a Oaktree Finance v dôsledku toho uplatniť, sa mali preto obmedziť na úroky vzniknuté od 17. mája 2011, teda päť rokov pred vydaním týchto platobných rozkazov.

32 Bank Sepah, ako aj Overseas Financial a Oaktree Finance podali kasačný opravný prostriedok na Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko). Overseas Financial a Oaktree Finance spochybňujú najmä časť uvedeného rozsudku o odvolaní týkajúcu sa päťročnej premlčacej lehoty pre úroky.

33 V tejto súvislosti vnútroštátny súd usudzuje, že vyriešenie sporu závisí od toho, či Overseas Financial a Oaktree Finance mohli prerušiť plynutie premlčacej lehoty podaním návrhu na ochranné opatrenie alebo na nútený výkon rozhodnutia v súvislosti so zmrazeným majetkom spoločnosti Bank Sepah.

34 Tento súd uvádza, že ani nariadenie č. 423/2007, ani nariadenia č. 961/2010 a 267/2012 neobsahujú výslovný zákaz pre veriteľa domáhať sa ochranného opatrenia alebo núteného výkonu. Vzhľadom na definície pojmov „zmrazenie finančných prostriedkov" a „zmrazenie hospodárskych zdrojov" v týchto aktoch nemožno vylúčiť, že opatrenia, na ktoré sa nevzťahuje žiadny zo zákazov uvedených v týchto definíciách, sa môžu uplatniť na zmrazené aktíva.

35 Konkrétne sa pýta na možnosť bez predchádzajúceho povolenia prijať opatrenia, ktoré nemajú atributívny účinok, akými sú sudcovské záložné právo a zabezpečovacie opatrenia. Sudcovské záložné právo, bez ohľadu na to, či je zriadené k nehnuteľnosti, teda ako hypotéka, alebo k obchodnému majetku alebo podielom a cenným papierom, t. j. ako zádržné právo, neukladá majiteľovi dotknutého majetku alebo práv povinnosť previesť ich a nemá vplyv na jeho právo vybrať si osobu, na ktorú ich prevedie. Sudcovské záložné právo má za následok len to, že v prípade prevodu majetku alebo práv, ktoré sú jeho predmetom, musí byť pohľadávka záložného veriteľa prednostne uspokojená z ceny prevodu. Zabezpečovacie opatrenia takisto nemajú atributívny účinok, keďže majetok, pohľadávky a zaistené práva zostávajú majetkom dlžníka, čo má účinky zálohu, ktorého dôsledkom je konkrétne určenie a prednostné právo podľa Občianskeho zákonníka.

36 Vnútroštátny súd sa však pýta, či takéto opatrenia nemajú za následok zmenu „určenia“ finančných prostriedkov, ktoré sú ich predmetom, v zmysle definície pojmu „zmrazenie finančných prostriedkov“, alebo všeobecnejšie, či tieto opatrenia neumožňujú „použitie“ zmrazených finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov v zmysle nariadení č. 423/2007, 961/2010 a 267/2012. Okrem toho sa pýta, či je na účely odpovede na túto otázku relevantná skutočnosť, že dôvod pohľadávky nesúvisí s iránskym jadrovým a balistickým programom a predchádza zmrazeniu aktív spoločnosti Bank Sepah.

37 Za týchto podmienok Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa článok 1 písm. h) a j) a článok 7 ods. 1 nariadenia… č. 423/2007, článok 1 písm. i) a h) a článok 16 ods. 1 nariadenia… č. 961/2010, ako aj článok 1 písm. k) a j) a článok 23 ods. 1 nariadenia… č. 267/2012 vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa bez predchádzajúceho povolenia príslušného vnútroštátneho orgánu uplatnilo voči zmrazenému majetku také opatrenie, ktoré nemá atributívny účinok, ako je sudcovské záložné právo alebo zabezpečovacie opatrenie upravené vo francúzskom code des procédure civiles d’exécution [Civilný exekučný poriadok]?

2. Je na účely odpovede na prvú otázku relevantné, že dôvod vzniku pohľadávky, ktorá sa má vymáhať od osoby alebo subjektu, ktorých majetok je zmrazený, nesúvisí s iránskym jadrovým a balistickým programom a nastal pred prijatím [rezolúcie 1737 (2006)]?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

38 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007 v spojení s článkom 1 písm. h) a j) tohto nariadenia, článok 16 ods. 1 nariadenia č. 961/2010 v spojení s článkom 1 písm. h) a i) tohto nariadenia a článok 23 ods. 1 nariadenia č. 267/2012 v spojení s článkom 1 písm. j) a k) tohto nariadenia majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa na zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky uplatnili bez predchádzajúceho povolenia príslušného vnútroštátneho orgánu ochranné opatrenia, ktoré v prospech dotknutého veriteľa zakladajú nárok na prednostné vyplatenie vo vzťahu k ostatným veriteľom, hoci také opatrenia nemajú za následok vyňatie určitého majetku z vlastníctva dlžníka.

39 Na úvod treba uviesť, že keďže ustanovenia nariadení č. 961/2010 a 267/2012 citované v predchádzajúcom bode sú v podstate zhodné s článkom 1 písm. h) a j) a článkom 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007, úvahy týkajúce sa ustanovení tohto posledného uvedeného nariadenia sa uplatňujú aj na ustanovenia prvých dvoch uvedených nariadení.

40 Treba uviesť, že článok 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007 stanovuje, že všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria osobám, subjektom a orgánom uvedeným v prílohe IV tohto nariadenia alebo ktoré tieto osoby, subjekty alebo orgány vlastnia, majú v držbe alebo kontrolujú, sa zmrazia.

41 Pojmy „zmrazenie finančných prostriedkov“ a „zmrazenie hospodárskych zdrojov“ sú definované v článku 1 písm. h) a v článku 1 písm. j) tohto nariadenia.

42 Článok 1 písm. h) nariadenia č. 423/2007 definuje pojem „zmrazenie finančných prostriedkov“ ako „zabránenie každému pohybu, prevodu, zmene, použitiu finančných prostriedkov, prístupu k nim alebo zaobchádzaniu s nimi akýmkoľvek spôsobom, ktorý by viedol k zmene ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, povahy, miesta určenia [určenia – *neoficiálny preklad*] alebo k inej zmene, ktorá by umožnila použitie týchto finančných prostriedkov vrátane správy portfólia“.

43 Z tejto definície vyplýva, že zmrazenie finančných prostriedkov má za cieľ čo najviac obmedziť operácie, ktoré možno uskutočniť vo vzťahu k zmrazeným finančným prostriedkom, čo potvrdzuje vysoký počet uvedených prípadov a použitie pojmu „každý“. Pokiaľ ide o prostriedky určené na obmedzenie týchto činností, normotvorca Únie ich tiež definuje extenzívne.

44 Predchádzajúce úvahy platia, aj pokiaľ ide o pojem „zmrazenie hospodárskych zdrojov“. Tento pojem je totiž definovaný v článku 1 písm. j) nariadenia č. 423/2007 ako „zabránenie využívaniu hospodárskych zdrojov na účely získania finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb akýmkoľvek spôsobom, ktorý zahŕňa okrem iného ich predaj, prenájom alebo založenie [zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti – *neoficiálny preklad*]“.

45 Z toho vyplýva, že pojmy „zmrazenie finančných prostriedkov“ a „zmrazenie hospodárskych zdrojov“ uvedené v nariadení č. 423/2007 sú definované veľmi široko.

46 Pokiaľ ide o také opatrenia, o aké ide vo veci samej, ktoré zavádzajú v prospech dotknutého veriteľa právo byť prednostne vyplatený vo vzťahu k ostatným veriteľom, treba konštatovať, ako uviedol generálny advokát v bodoch 55 až 61 svojich návrhov, že takéto opatrenia majú za následok zmenu určenia zmrazených finančných prostriedkov a umožňujú použitie zmrazených hospodárskych zdrojov s cieľom získať finančné prostriedky, tovar alebo služby.

47 Z toho vyplýva, že na takéto opatrenia sa vzťahujú pojmy „zmrazenie finančných prostriedkov“ a „zmrazenie hospodárskych zdrojov“ v zmysle článku 1 písm. h) a j) a článku 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007.

48 Skutočnosť, že takéto opatrenia nemajú za následok vyňatie majetku z vlastníctva dlžníka, nemôže spochybniť tento záver.

49 Pojem „zmrazenie finančných prostriedkov“ totiž zahŕňa akékoľvek použitie finančných prostriedkov, ktoré má okrem iného za následok zmenu určenia týchto finančných prostriedkov, aj keď takéto použitie finančných prostriedkov nemá za následok vyňatie majetku dlžníka z vlastníctva dlžníka.

50 Na druhej strane, pokiaľ ide o definíciu pojmu „zmrazenie hospodárskych zdrojov“, táto definícia ako príklad uvádza použitie hospodárskych zdrojov na zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti. Takéto opatrenie však nemá za následok prevod majetku z vlastníctva dlžníka.

51 V dôsledku toho treba konštatovať, že samotné definície pojmov „zmrazenie finančných prostriedkov“ a „zmrazenie hospodárskych zdrojov“ sa týkajú najmä opatrení, ktoré nemajú za následok vyňatie majetku z vlastníctva dlžníka.

52 Tento výklad potvrdzujú ciele nariadenia č. 423/2007, ktorým sa vykonávajú reštriktívne opatrenia voči Iránskej islamskej republike.

53 V tejto súvislosti treba uviesť, že nariadenie č. 423/2007 podľa svojho odôvodnenia 3 zabezpečuje vykonávanie spoločnej pozície 2007/140/SZBP prijatej na dosiahnutie cieľov rezolúcie č. 1737 (2006) v Európskej únii a jeho cieľom je teda vykonať túto rezolúciu. Pri výklade tohto nariadenia však treba zohľadniť znenie a účel tejto rezolúcie (rozsudok z 21. decembra 2011, Afrasiabi a i., C-72/11, EU:C:2011:874, bod 43).

54 Zo znenia jednak rezolúcie 1737 (2006), predovšetkým z jej bodov 2 a 12, a jednak zo spoločnej pozície 2007/140/SZBP, predovšetkým z jej odôvodnení 1 a 9, pritom jednoznačne vyplýva, že reštriktívne opatrenia prijaté voči Iránskej islamskej republike majú slúžiť ako prevencia s cieľom zabrániť šíreniu jadrových zbraní v tomto štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2011, Afrasiabi a i., C-72/11, EU:C:2011:874, bod 44).

55 Cieľom opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov je zabrániť tomu, aby sa majetok dotknutý opatrením spočívajúcim v zmrazení mohol použiť na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb, ktoré môžu prispieť k šíreniu jadrových zbraní v Iráne, proti ktorému bojuje rezolúcia 1737 (2006), spoločná pozícia 2007/140/SZBP a nariadenie č. 423/2007 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2011, Afrasiabi a i., C-72/11, EU:C:2011:874, bod 46).

56 Ako uviedol generálny advokát v bode 50 svojich návrhov, na dosiahnutie týchto cieľov je nielen legitímne, ale aj nevyhnutné, aby mali definície pojmov „zmrazenie finančných prostriedkov“ a „zmrazenie hospodárskych zdrojov“ široký výklad, pretože ide o to, aby sa zabránilo akémukoľvek použitiu zmrazeného majetku, ktorý by umožňoval obchádzanie predmetných nariadení a využitie nedostatkov systému.

57 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba konštatovať, že zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov stanovené v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007 v spojení s článkom 1 písm. h) a j) tohto nariadenia bráni tomu, aby sa na zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje uplatnili ochranné opatrenia, ktoré v prospech dotknutého veriteľa zakladajú nárok na prednostné vyplatenie vo vzťahu k ostatným veriteľom, hoci také opatrenia nemajú za následok vyňatie určitého majetku z vlastníctva dlžníka.

58 Treba ešte spresniť, že hoci článok 7 nariadenia č. 423/2007 stanovuje zásadu zmrazenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov označených osôb a subjektov, aj pokiaľ ide o tieto opatrenia, predchádzajúce povolenie však môže príslušný vnútroštátny orgán vydať v súlade s výnimkami stanovenými v článkoch 8 až 10 tohto nariadenia za predpokladu, že sú splnené požadované podmienky.

59 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007 v spojení s článkom 1 písm. h) a j) tohto nariadenia, článok 16 ods. 1 nariadenia č. 961/2010 v spojení s článkom 1 písm. h) a i) tohto nariadenia a článok 23 ods. 1 nariadenia č. 267/2012 v spojení s článkom 1 písm. j) a k) tohto nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa na zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky uplatnili bez predchádzajúceho povolenia príslušného vnútroštátneho orgánu ochranné opatrenia, ktoré v prospech dotknutého veriteľa zakladajú nárok na prednostné vyplatenie vo vzťahu k ostatným veriteľom, hoci také opatrenia nemajú za následok vyňatie určitého majetku z vlastníctva dlžníka.

O druhej otázke

60 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či na účely odpovede na prvú prejudiciálnu otázku je relevantná skutočnosť, že dôvod vzniku pohľadávky, ktorá sa má vymáhať od osoby alebo subjektu, ktorých finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú zmrazené, nesúvisí s iránskym jadrovým a balistickým programom a nastal pred prijatím rezolúcie 1737 (2006).

61 V tejto súvislosti treba uviesť, že definície pojmov „zmrazenie finančných prostriedkov“ a „zmrazenie hospodárskych zdrojov“ obsiahnuté v článku 1 písm. h) a j) nariadenia č. 423/2007 a zodpovedajúcich ustanoveniach nariadení č. 961/2010 a 267/2012 nerozlišujú podľa dôvodu pohľadávky, ktorá sa má vymôcť od osoby alebo subjektu, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia.

62 Okrem toho ani článok 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007 a zodpovedajúce ustanovenia nariadení č. 961/2010 a 267/2012 nerozlišujú v prípade zmrazenia finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov podľa dôvodu tejto pohľadávky.

63 Ako uviedol generálny advokát v bode 68 svojich návrhov, za týchto podmienok treba posúdiť možnosť vykonať opatrenie na zmrazený majetok len na základe právnych účinkov, ktoré vyvoláva, a nie v závislosti od dôvodu pohľadávky týkajúcej sa tohto opatrenia.

64 Treba dodať, že články 8 až 10 nariadenia č. 423/2007, ktoré stanovujú a spresňujú obmedzujúce podmienky, za ktorých môžu príslušné vnútroštátne orgány povoliť niektoré opatrenia, ktorých účinok je v rozpore so zmrazením finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, neodkazujú na situácie, v ktorých dôvod pohľadávky, ktorá sa má vymôcť, nesúvisí s iránskym jadrovým a balistickým programom a predchádza rezolúcii 1737 (2006).

65 Okrem toho, ak by sa mala zohľadniť skutočnosť, že dôvod pohľadávky nesúvisí s týmto programom a predchádzal rezolúcii 1737 (2006), bolo by v každom jednotlivom prípade potrebné preukázať existenciu takej skutočnosti, čo by znamenalo skutočné riziko obchádzania zmrazenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov a postavilo by členské štáty pred delikátne problémy spojené s jeho uplatňovaním (pozri analogicky rozsudok z 11. októbra 2007, Möllendorf a Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, bod 58).

66 Okrem toho Súdny dvor už rozhodol, že význam cieľov sledovaných aktom Únie, ktorým sa zavádza režim reštriktívnych opatrení, môže odôvodniť negatívne dôsledky, dokonca aj značné, pre niektoré subjekty, vrátane tých, ktoré nemajú žiadnu zodpovednosť za situáciu, ktorá viedla k prijatiu dotknutých opatrení, ale do ktorých vlastníckych práv sa zasiahlo (pozri analogicky rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 361, ako aj citovanú judikatúru).

67 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že skutočnosť, že dôvod vzniku pohľadávky, ktorá sa má vymáhať od osoby alebo subjektu, ktorých finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú zmrazené, nesúvisí s iránskym jadrovým a balistickým programom a nastal pred prijatím rezolúcie 1737 (2006), nie je relevantná na účely odpovede na prvú otázku.

O trovách

68 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 7 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu v spojení s článkom 1 písm. h) a j) nariadenia č. 423/2007, článok 16 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 v spojení s článkom 1 písm. h) a i) nariadenia č. 961/2010, a článok 23 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 961/2010, v spojení s článkom 1 písm. j) a k) nariadenia č. 267/2012 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa na zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky uplatnili bez predchádzajúceho povolenia príslušného vnútroštátneho orgánu ochranné opatrenia, ktoré v prospech dotknutého veriteľa zakladajú nárok na prednostné vyplatenie vo vzťahu k ostatným veriteľom, hoci také opatrenia nemajú za následok vyňatie určitého majetku z vlastníctva dlžníka.**

2. **Skutočnosť, že dôvod vzniku pohľadávky, ktorá sa má vymáhať od osoby alebo subjektu, ktorých finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú zmrazené, nesúvisí s iránskym jadrovým a balistickým programom a nastal pred prijatím rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 1737 (2006) z 23. decembra 2006, nie je relevantná na účely odpovede na prvú prejudiciálnu otázku.**

Podpisy